

БҮРЯДАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИ БҮРЯДАЙ ОБКОМОЙ,
ИДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1988 оной мартын 15, вторник Сэн 3 мүн.

М. С. ГОРБАЧЕВ МОСКВАҺАА МОРДОБО

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев СФРЮ-гай Президиумай, СКЮ-гай ЦК-гай Президиумай урлавар хани ёһоной албаны хэрэгээр мартын 14-д Белград ошохоё Москваһаа мордобо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогай гашууд В. И. Воронников, А. А. Громыко, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, В. П. Ниженков, Н. И. Рыжков, Н. Н. Слюнков, М. С. Соломенко, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогай гашуудна кандидатуд П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Г. П. Разумовский, Д. Т. Язов, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнар О. Д. Бакланов, А. П. Бирюков, А. Ф. Добрынин, А. И. Лукьянов, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссин түүрүүлгэшэ И. В. Капитонов болон бусад нүхэд М. С. Горбачовыо Внуковска аэродром дээрэ үлдэвөө.

СФРЮ-гай хэрэгүүдэ СССР-тэ саг зуура түөлхэ этгэмжэтэ Д. Лезич удэһэгшэдэй дунда байлсаба, [ТАСС].

Д ХУБИЛАЛТА ХЭ ШУХАЛА

Эдэ хоолой зүйлүүдээр хүсэд дүүрэнээр хангалагдхыг шуухала зорилгоонудай нэгэн болгоор республика соо орошо таржа үйт 1985 онойгитой сасуулаха—2, хартааба—31, ама—28, үй—23, үндэг—35 процентээр эхэ хангалта табигданай.

Эдэ хоолой зүйлүүдээр зарим тэдэ ехээр абадаг үйр арбан хоёрдох тусэбтэ табан жэлэй түлээлэ, 1980 онуудта Бурядай АССР-эй гүрэнэй бүтүүлдэг "Промышленности" наһаринуудыг хэрэгтэ хэмжээндэ тухай тогтоол КПСС-эй об-решениин, Министрүүдэй Совет баталан тэрэн соой арбан хоёрдох тусэбтэ табан эдэ хоолой промышленностиин продукция, мяханай промышленностиин—1,7 дахин, промышленностиин продукция гаргалгыне 1,8 процентээр зорилго табигданай. Мүн тэндэ турь тухай, гэр байра болон соёлой, социальна ба-вдоххоо хэмжээндэ харалагдахан юм. Илан-нартай продукция бүтүүлэн гаргаха, полубаб-механикалагдан, орёгдоһон зүйлүүдээр эхэр гэрэ гэрэ заагдаа. Энэнтэй замта эдэ хоолой түргэнээр хүрэгдэг түхээрэлгүүдээр үргэнээр ойлгоһорүүд болон бусад түхээрэлгүүдээр хэр-гүдүки зооходоо тэрэнэй гаргалгыне 20—30 про-центээр зорилгоонуд табигданай байна.

Мүн энэ жэлдэ Гусинозерск хотодо сүүдэхэдэ 32 үйлдүүдэй зорилгоонуд гаргадаг заводой, 1991 ондо сүүдэхэдэ 65 тоно хилэмэ, тэрэ тоодо 4 тоно-11 тоно хатаагдаһан хилэмэ, жэлдэ 430 тонна хилэмэ зүйлүүдээр гаргадаг заводой ашгалгагда-ла, эр продукциянууд хун зоние хангалта нир-гүдүлдэгдэ хэрэгтэй.

Мүнөө Улаан-Удэ хотодо хүдэлгэгдэһэ байһан хилэмэ шэнэжэгдэхэдэ, техническэ талаараа бүтүүлдэгдэхэдэ, хилэмэ талханы зүйлүүдээр эрхэтэ хэрэ байра найжаруулагдаха болон. Ма-шинзүйнэй заводуйда хүнэй шүүнэ, тусгаар кра-нэнь бодосудыг хэрэгтэ, хилэмэ талханы шарны найжаруулаха арга үршоо хүсэд хэрэг-республика соо би байһан хилэмэ зүйнэй заво-д полиринуудай байра байдалын, досоон ойн-нэдүүдээр хуушаржа, ауданай. Тимхэнэ тэ-рэнэй шэнэжэ, материальн-техническэ баазьмэ-рэй хэмжээндүүдэ дары абаха эрх эрэнэй.

Мүн мяханай комбинат болон районуудай тэрэнэй мал мяханай продуктуудыг буйлуулха промыш-ленностиин болон, Комбинатда мяханай комплексноор ашгалха, үлөддэггүйгөөр хэ-рэгтэй тоно бүхэнөө эхэ продукция гаргаха тех-никуудыг гэрэ. Эндэ мяханай продукцияин шэнэ-гэрэ тоодо ургамал болон амитайн бөлөгүү-дүлдэгдэн шэнэ түхэлэй колбасагай зүйл гэрэ мэ-нэжэ.

Энэ ханбарда шиндэгдэггүй асуудалууд, дутуу олоо, адууна малай сезонор тушаагдааг, тэ-рэнөө зооно асардаг, колхоз, совхозуудта адууна-гэрэ, тушаажа абаха пунктинуудай дутаагдааг, ком-плексын предпритиинуудта бэлэн болоһон продук-ци асарга тусгай транспортын үсөөдэгдэ дээрэ, промышленностиин ажалда эхэрэн хааа ушаруула-гдан жэлдэ мяханда тушаагдаһан малай оройдоол-лоо бэлэн байра дээрэ абаһан байна. Тэндэ мяха хэ-рэгтэй байр дээрэ бэлэн дээрээ энэ асуудал гэрэгдэ-рэгдэ. Мүнөө тусгай транспортоор зооно үсэдэ хүнэйгэ-рэгдэ. Мүнөө тусгай транспортоор зооно үсэдэ хүнэйгэ-рэгдэ. Мүнөө тусгай транспортоор зооно үсэдэ хүнэйгэ-рэгдэ. Мүнөө тусгай транспортоор зооно үсэдэ хүнэйгэ-рэгдэ.

Республикымнай ажахынуудта бүхы хонидой 70 процентнь хурьгалаа. Абаһан хурьгадаа гарза, хоролтоггүйгөөр түлжүүлхын түлөө хонишод, хурьгашаднай бүхы оролдолгоёо гаргаха уялгатай.

ГЭР БУЛЫН БРИГАДАДА

— Эндэхэнээ холо бэшэ-хэнэ колхозноймнай түрүү хонидой нэгэн Доржо Бадмаевич будаегай даадаг отара үбэлжэдэг юм. Гэр булын под-рядтай гуримаар түрүүшнээр жэлдэ хүдэлжэ байһан тус бригадын гашууд мүнөө тул абаха харюусалгатай хаһаа эхилэнхэй. Тинхээ ошоод эрөө, — гэжэ Доржи Банзаровый нэр-рэмжэтэ колхозтой түрүүлгэшэ А. Ц. Идамжапов маанедта дурдахаба.

— Хөөрэлдөө һэмди. Дашки Сандакдоржиевич энэ гуримаар хүдэлжэ зүбшөөлөө үгэ-нэ бэлэй. Харин тэрэнэй һам-ган Цыренсу Цыдыповна ехэл-мэргана, хойто жол бологор хаража үзэхэмнэй гэнэ һэн, — гэжэ тэрэ харюусабба.

— Зөй, Доржо Бадмаевич хэр байнат? Хурьган гоража эхилбэ гү? Талха таряанай зүй-лөөр дутулданагуй гү? Хурь-галда колхоз гурим хэрэгтэй болоно бээ? — гэжэ байгаад колхозой түрүүлгэшэ хонишо-ной ажал хэрэгээрнэ һонир-хон.

— Тэрэг лэ байнаби. Газаа-һаа һаяшаг ороод, сайлаха гэжэ һуянаби. Энэ жэлдэ тү-сэбөөр харалагдаһан хурьга-даа абаха зон бэшэ гүди. Яһала шадаха соогоо бэлдэ-х боллоон даа. Даб дээрэ талха таряанай зүйл бин. Мүнөө хонидтоо толгой бири-дэнэ 200 грамм талха таряа-най зүйл үгэнэбди. Хонидой

нөөсэлжэ, хорбодоо оруулан бараг. Түрүүшын зуугсад хурь-гадай болоод байнаби. Эхэ-нүүдын һүтэй, хурьгадай өөдэргэн, — гэжэ ахалгаша хонишон хоорэнэ.

НҮРЭГЫНЬ ОЛОШОРНО

Хяагтын районий «Родина» колхоздо мүнөө 5941 эхэ хонинһоо 5729 хурьган абагад, гарза хоролтоггүй, түлжүүлгэдэн.

ДҮҮРГЭХЭ ДҮТЭЛӨӨ

Байгша ондо 100 эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 82 хурьга түлжүүлхээр зорилго харалһан Сэлэнгийн районий Лениний нэрэмжэтэ колхозой хонишод мүнөө 4 мянган хурьга абаад гарзагүй тэнжэнэ. Түсэбөө дүүргэхын тула эдэнэр, 600 хурьга абаха түлжүүлхэ болон.

НЭГЭ ФЕРМЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ

Сэлэнгийн районий Химнин совхозой фермэдэ нэгэндо бүхэндэ 7573 центнер һу һаажа, түсэбөө 103 процент дүүргэнэ юм. Үнгэрэн жэлэй дунгоор ажахын 26 хаалишан үнээн бүриһөө 2300 килограммһаа дээшэ һу һаагаа. Байгша оной эхнээ хойшо баһал муу бэшээр хүдэлнэ.

фермэдэ тэжээл буйлуулдаг цехүүд хүдэлнэ, — гэжэ, совхозой паркомой секретарь Виктор Батуевич Борисов хөөрэнэ.

Энэ хонин бүриһөө хурьга түлжүүлэе!

1988 ОНОЙ МАРТЫН 10-НАЙ МЭДЭЭН

РАЙОНУУД	1988 оной түсэб	Түлжүүлгэдэжэ байһан хонин	100 эхэ хонин бүриһөө	1987 оной-хитой са-суулхада%
Түнхэнэй	8945	8262	85	102
Ярууны	27745	23370	84	101
Ахын	4090	4090	84	98
Хорнин	43285	43693	82	103
Загарайн	13335	13135	82	103
Тарбагатайн	15743	15901	79	96
Бүшүүрэй	45000	42751	78	103
Мухар-Шэбэрэй	62610	56449	74	93
Захаамнай	12035	10670	73	79
Хяагтын	46590	40960	72	93
Ивалгын	20000	15106	70	87
Эдэйн	110780	89410	68	89
Хэжэнгын	38000	32774	67	93
Варгажанай	21198	15758	61	96
Хурамханай	32294	22519	58	79
Сэлэнгын	56958	29832	42	71

Республика бүхыдөө 558608 469680 69 71

Ажахыгаа гол ханбары боло-лохо хони үсэхээрлигыне улам хурьжөөхөөр зорилго харалһан районуудаймнай хонишодой бригадануудта түл абажа түл-жүүлхэ ханһан шидэхэеи ша-тадаа орожо байна. Ушарнын хадаа хурьгадаа эртүүр аба-жа эхэлһан ажахынуудта хар-рюусалгата энэ ханһан дүүр-гэжэ, абаһанаа гарза хорол-тоо, гэжэ тэнжээхэ буршысе хүшэр үөнэ хүрэнэ эрөө.

Мүнөө бүхыдөө хурьгалха эхэ хонидой 70 процентнь тү-рэнхэй. Үнгэрэн арбан хоно-гой туршада 93448 хурьган гаржа, тэрэнэй 91860-ниин бүрин бүтэнээр түлжүүлгэдэ-нэ. Энэ хурьга соо 1461 эхир

хурьган абажа, 415 хурьган гарзалаа. Тинхээдэ хурьга ха-ляан хонидой тоо зарим тэдэ үсөөрөөд байбаше, хурь-гала гаргажа шадахагүй ушар-тай. Отарануудта үбэ тэжээ-лэ, олон ажахынуудта эхэ хо-нидын хүшэ тамираар һула ондо орожо байна гэшэ. Дүр-шэлтэй хонишодой, мэргэжэл-тэдэй тобшолоһоной ёһоор, тэн-хээ тамираар һула, транхай хонидой талын досоогоо уда-жэ эхэ болоод, олонхи ушар-та эхэнэ гаргажа бирадаггүй байа юм.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ

Республикын түмэр замтай транспортыне хурьжөөжэ талаар габьяатай байһанай түлөө Улаан-Удын локомотив-пагон за-наһарилгын заводой хэбшэн Николай Петрович Патундэ Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумай Указаар Бурядай АССР-эй транспортн габьяата хүдэлмэрлэгшэ гэдэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

Совет хурьжэмэй искусствын хурьжэлтэдэ габьяатай байһанай, республикын нитын ажалда эдэбхэтэйгээр хабаадаһанай түлөө, түрөөр 70 һаһа гүйсэнтэйнь дашармдуулан, П. И. Чайковский нэрэмжэтэ Улаан-Удын хурьжэмэй учили-циин багша, РСФСР-эй габьяата артист Абиде Арсаланович Арсалановы Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиум Хүндэлэй грамотаар шагнаба.

ЗУНАЙ САГТА ОРОХО

СССР-эй Никитэ нэгэн сагай ба эталонно цастотагай гүрэнэй комиссин мэдээсэһэнэй ёһоор, 1988 оной мартын 27-ной ам-ралтын үдэр Советскэ Союзой газар дайда дээрэ зунай са-гта орохо байна.

Мартын 27-ной 2 сагта часайн гаа стрелкые 1 часаар ура-шан ябуулжа, зунай сагта орохо юм.

Часай хоёрдох бүтэлүүртэ габьяатай үе сагай эдэ область-нуудай дэбисхэр дээрэ тогтоогдонхой дашармдуулан, Вол-гоградскэ болон Саратовска областнуудай газар дэгшэ ча-сай стрелкые хүдэлжэхэгүй байна. [ТАСС].

АША ГАБЬЯАНЬ МАРТАГДАХАГУЙ

Орч нотог бүхэн өөрийн хайхан нутагт, ард зөнийгоо аша туйн, Совет засагай мандахын тулөө ами бөө хайралангүй тэмцээн баян намтартай хундуйдагтай байдаг ааб даа.

Халзэр гэжэ хууринда тэрэ Аргага-Мүргэнэй хошуунай ревом эмхидхэжэ, тэрэнэй түрүүн турүүлэгшэ байхан юм. Гэндэй Гаарга, Дэрээн, Аргага, Хара-Модон гэжэ мэтэ нутагууд Совет засаг тогтоохо хэрэгтэйг эдэбхитэд Шойдон Очирон, Дондоб Мы, житов, Даба Аюшин, Гарма Прохоров, Гомбо Надмитов гэжэд эхэ тухаламча хүргэ- нан байна.

Эдэ нутагуудта хамтын акалай эмхидхэгдэхэ түрүүн хүн зоний дунда ойгуулам- жын, гэгээрэл, болбосорлой хүдэлмэри ябуула, Совет за- сагай урдаһа тэмсэжэ бай- нан лама, бөөнөрэй элиш- лэн харуула, хуушанай бү- дүүлгэй ёһо замшалуудай муу шэнжнэ зондо ойгуулаха шу- хала байгаа. Ехэнхидэ бур- ханда мухар хүзэгтэй, лама, бөөнэрэй урда хүгдэлжэ бай- хан эсэйгэ нутаг эрхэдэ, на- руул гэрэлтэ шэнэ зам тэрэ хүтэлжэ гэжэ хүнгэн бэ- шэ бэлэй. Тэрэ үедэ ганса- хан Харганын дасанда 400 лама, хурагууд туужа байхан.

Илангаяа үхибүүднэ, наһа- тайшы зоние үзэг бэлэгтэ хүргэха шулаа болоо. Н. Ш. Шамкинэй элбхи оролдогоор Булаг хууринда Сынжик Эрдэнэметэн гэжэ айлай гэр- тэ түрүүшын хургуули нэгэ- дээд, тэндэ урижа асаргаде- ган ород багшанар үхибүүд- тэ ном заажэ халала, тэрэ- шэлэн Дампил Шаралаев, Цыдын Очиров гэжэд хуу- шан монгол үзэг бэлэгтэ ху-

нүүднэ хургежа эхилхэн нам- тартай.

Хүн зоний дунда соёл гэг- гээрэл гэжнэ дэлгэрүүлжэ, хуушанай буруу, бүүдүүлгэй зо- шолуудын (басага, бэ- рэдне хуалдаха, хуугайгаар абашаха гэжэ мэтэ) буруу- шаха, муу удмиень з он нэ- ойгуулаха зорилготойгоор нута- гтай эдэбхитэд багахан зо- жэж наада табигда байгаа. Минии шөөе бага үхибүүн ябаханда Цыбен Гомбоов- яев, Зандара Баторов—ла- ма болохо эхэ бүрхээр наа- даад, хүн зоние хүхээлдэг, энэлээг бэлэй.

«Хараал бүхэниэ шэнгэгэ- ш».

«Хамтархан дэлхэн богоо- шуу...» — гэжэ «Интернацио- нал» дуе буряадаар дуула- дагша лэн.

Тэрэ гэнээр олохон он жэл- нүүд үнгэрэн ошоо. Нутагай түрүүшын коммунист Надми Шамкиной, тэрэнэй нүхэд — эдэбхитэдэй эхилхэн хайн хай- хан хэрэг, зоний дунда ябуу- лан соёл, гэгээрэлэй үрэ аша- яа харюулаа.

Хурамаханай гол соо муноо үеын ёһотой хүсэ эхэтэй со- чилсн ажамхинууд тухини- хэй, Ажалша, мөлша хүнү- дээрэ суурхана. Залуу үеын хүнүүдэй хамта ветеранууд, түрүүшн хамтын ажал — ком- муна, колхоз байгуулсанан зоншы хайн хайхан жерга- лан байдала ажаһууна, ажал- лаха.

Гансахан Гаарга голый хо- ёр эрбын нутагуудһаа оло- хон эрэмтэд, сугтай соло-

тойшы хүнүүд урган гараа.

Жэсээлэн, нэрлэл, үнийэй багша, профессор Ж. С. Са- жинов, эрдэмэй кандидатуд В. Д. Базарон, Ц. З. Доржи- ов, А. М. Гапаров, Буряадай арадай пост Н. Г. Дамдинов, генералууд А. Б. Занданов, Д. Р. Цыденов, Социалис Ажа- лай Геройнууд Ч. Д. Бадмаев, Ц. Б. Юндунов, СССР-эй Вер- хоано Соледэй депутадаар нэ- гэнтэ бэшэ хунгагадан хо- нишон Ц. А. Бадмаева, СССР- эй арадай багшын нэрэ зэр- гэдэ хүртэлэн М. Ч. Гармае- ва болон бусад олон бии ааб даа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Гааргын сохотой Арагуунай фер- мын түрүү уаалшан Д. Ц. Шаранова үеын бүриһөө 3349 килограмм һу һаажэ, рес- публикын түрүүлэгшэй зэргэ- дэ гараа. Түрүү механизатор- нууд, хониход, мэлшад эн- дэ үеһөн бэшэ.

Саашан Надмид Шамки- нын Шамкин тухай шөөе хэ- дэн үгэ дурдаха шулаа. Иимэ хүнүүд мартагдаха ёһотой. Тэрэ 1923 ондо хошуунай ре- вомий түрүүлэгшээр хүдэлжэ байһана РКП(б) Дальбюро- гой Буряадай секцин теле- граммар Ага нутагта худал- хоор элбэгдэлхэн юм. Тэндэ худалдо, Москвада финан- сын хүдэлмэрилгээдэй 2 жэл- лэй курсда хурахага эрхэ- та. Удамы курса дүржэжэ орхэ- дэн партиин Буряадай сб. ком тэрэниэ Хаягын рай- фомо худалхын ябуулаа.

1927 оной һуул багта нүхэр Шамкин хойто зүгтэй арадуу-

дай комитэдэй уполномочен- но болгодожо, Баутицын рай- ондо худалхоор элбэгдээ бэлэй.

Мүн 1929 онһоо хой- шонхи жэлүүдтэ Хорин, Хаягын райгүйсэдокумудта түрүүлэгшээр ажаллаа. Энэ үе- дэ БурЦИК-эй гэгшүүн бай- даа. 1931 онһоо 1937 он бо- лотор Н. Ш. Шамкин Буряа- дай АССР-эй Наркомзэмэй управлениин болон таһагай начальнигаар худалхоо. Тигэ- жэ байгараа худалаар хар- дагдажа, хаалта хашалтаа ороо. Һуүлдэн хуули бусаар тэрэндэ хондоһон гэм эр- хэни сагааруулагдажа, 1923 онһоо Коммунист партиин гэг- шүүн байхан стажниэ һэргэ- дэн байна. Надмид Шам- кинович эхнэ эхэ ажалэйгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай ородоор, хэдэн медальнуу- даар шагнагдаһан. Политийн, совет оргунуудай зүгһөө оло дахин Хүндэлэлэй грамота- нууды абаа.

Хуушанай коммунист, тус- хайта пенсионер нүхэр Шам- кин мүнөө Эрхүүгэй обла- стин Кулункуй нутагта ажа- һууна. Наһанай амаралтаа Гаратараа тэрэ партиин Усть- Ордын округкомой гэгшүүн, совхозой отделениин партор- ганизацион секретарь байгаа. Тэрэ үндэр наһатай болоошы наа, үшөөл хүнгэн сарюун ябаһаар, нитын хэрэгтэ эдэ- бхитэйгээр хабадалсаһаар зэ- ндэ.

Д. ЗАНБАДАРОВ, Эсэгэ ороноо хамгаатгын агтуежэ дайны иналд, отставкада байхан майор.

Нютаг нютагай бонин ИВАЛГЫНХИД — ЭБ НАЙРАМДАПАЙ ЖАСАДА

Дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал сахихын тулөө бүхэ хүн зон оролддог. Тимэхээ дай- най ба ажалай ветеранууд Б. Будаев, Д. Гомбожапов, Д. Надмитов, Д. Балчинов гэг- шэдэй үхсэл гарган, эб най- рамдалай ба хүүгэдэй жасада мүнзэ зөөри оруула урлалыо Ивалга хууринда ажаһуугшад

УБЭЛЫЕ УДЭШЭБЭ

Энэ үдэр халхтай, хүйтэн байбашы наан, Хэжэнгэ тосхо- ной хуи зон убэлые үдэшэ хээд олоороо суглава. Ород онтохонудай геройнууд — мори унаһан Илья Муромец баа, тарнуудтаа — сугларашадтай уулзаха, зугаа наада гаргана, жүжгэлмэл наада харуула, Ми, хайловка, Сулара, Иннокен- тьевск нутагуудай шэмээшэ- гүүдэй ансамблинхид ород арадай дуунууды дуулаа. Воз- несеновкын фермын наалшад, чахушанууды хангоурдаа, залуушуулай үдэшин наадан- наа жүжгэлмэл хэлхэгууды гүйсэдхоо. Дайнай ба ажалай

ЗАГАРАЙБАА МЭДЭЭСЭНЭ

Медицинын хүдэлмэрилгээдэ спортдо эхэ дуратай юм. Рай- оной медикуудай суглуулагда- мал команда 1986 ондо рес- публикын спартакиадада ко- мандын тоосоогоор илажа га- раа лэн. Үнгэрэгшэ жэлдэшы тэдэнэр шангай хуури эзэлэ. Районий врачнууд, медицинын дунда мэрэгэлтэд соо физи- култура болон спорттын та- лаар онсо элбхитэй зон олоо. Тэдэнэй тоодо Ключевской участкоо больницын врач- нууд А. В. Бескредной, М. А. Волгушев, районий больницын А. И. Бадмаев, Новоильинскын больницын медсестра н у у д А. К. Леонова, Д. Б. Зандуева, А. Н. Ткачев, Шэнэ-Бэрээний больницын З. Н. Дешицыре- нова гэгшэднэ нэрлэмээр.

Һаяхан Татарский ключ по- сёлкой шадер районий меди- куудай үбэлэй спартакиадын тоосоогоор санаар урилгаан болобо. Эршүүл, эхэнэрчүүд наһаараа дүрбэн бүлэг боло- жо мурьсоо. Илагшадта шан- гууд барюулагдаа.

«Ойон эзэн» Горхоной дунда хургуулида «Ойон эзэн» гэжэ нэртэй лес- ничество хэдэн жэл соо хүдл- нэ. Жэл бүри үхибүүд сагуул- нууды һуулгалсадаг, ой модо нэргээхэ бусадшы хүдэлмэри- нүүдтэ хабадалдаг юм. Түймэ- рэй гарагад үзэжэ эдир хар- руулаһа ой соогуур явааг. Түймэр үктэргөөлсадаг байна. Илангаяа 5—7 классуудай үхи- бүүды тэмдэглэмээр.

Убэлдөө эдиршүүл эхэлэ. Гинг талаар мэдээсээ дээш- лүүлдэг, харин зундаа мэдээхэ болоһоноо ажал дээрэ шал- гадаг байна. Энэ хургуулин багшанар өөһдөө түрэлхидэй дунда ой харуулаха тухай хөөрлөөд ходо эхэд, хасури, наһаднэ зүбшөөлгүеер отолошодтой тэмсэдэг юм. Тимэхээ тэдэнэр энэ асуудал- лые поселкоо Советэй сесси дээрэ хаража үзэхэдэн, бэй- лэдхэлдэнэ хабадалсаһан бай- гаа. Эсэгэ ороноо хамгалгын Агууехэ дайны ветерануудта зориулагданан аллей һуулга- ха хэрэгтэ тус хургуулин баг- шанар, хурагшад эдэбхитэй- гээр хабадалсаа.

Р. СТЕПАНОВА, хүүдо бэлэгшэ.

СПОРТ ОНГОЙ СПОРТ ОНГОЙ СПОРТ ОНГОЙ СПОРТ

ВETERАНУУД НААДАНА
Заводой ветерануудай дунда шатараар мурьсоон ЛВРЗ-гэй спортклубта үнгэрэгдэбэ. 40- һөө эрхэзэ наһанай шатаршад энэ мурьсоонд хабадалсан байгаа. Хоёр нара шахуу сэг соо шанга тэмсэдэ үнгэрэн мурьсооний дунгүүдээр инно-

кер Иннокентий Буллоо 9,5 очко абажа, 13 ветеранууд соо- һоо түрүү хуури эзэлэ. Шэнэ механическа цехэй слесарь Павел Меркушев хахад очко- гоор гартжа, хоёрдохи ша- тын дипломоор шагнаглаба.

Инженер Цыден Немдаков гур- балахи хуурида гараа. Нэдондо жэлдэ илалта туйла- нан Эдуард Хангалов һулаша- гаар наадажа, дүрбэдэн-таба- дахи хууринууды хулаалда- ба. Илагшадта Хүндэлэлэй гра- мотанууд, үнэтэ бэлэгүүд би- роулагдаа.

Д. ДАРМАЕВ, спорттын ветеран.

ХУНГЭН АТЛЕТИКЫН БОНИН

Яковлев зургаадахи хуури эзэ- лэ. Эдэ хоёр Улаан-Удын гар- низоной командые түлөөлхэн байна.

★ Хунгэн атлетикээр респу- бликын түрүү хуури эзэлхын тулөө Улаан-Удын 49-дахы хургуу- лин 7-дохы классай хурагша Ира Константинова илалта туй- лаба. Тимэхээ тэрэ Буряадай АССР-эй шэнэ рекорд тогтоо- гоо. Эдир басаган 170 санти-

«Юни! Хаан! Хэээ!» гэнэ телевизорина ганашы манай орон дотор суурхана бэшэ. Энэ жэлэй эхиндэ Монголодо имэ телеклуб нээгдэхэн байна.

УРАГ ДЭЭРЭ: нааданай үедэ. МОНЦАМЭ—ТАСС-ай фото.

«Фирменнэ» магазинда морилыт — Т. Нөгөөвагай репортаж. ★ Экономико хуилган шэ- нэдхэлгын үедэ, абулгатаа бо- домжолохо сэг. ★ «Хани нүхэсэл» ажал хэр- гэгтэ туйлаһа — Н. Дегтарев- олой статья. ★ Хургуулин реформо: ху- мүжүүлгын асуудалаар. «Ха- рилсаа» туйлаһа — И. Игумновай статья. ★ Улаасхоорондын шэнжээлэл. ★ Хилин саанаһаа абтаһан тобошо мэдээсэлүүд.

АМЖАЛТА ТУЙЛАХА АРГ

Афганистандахи байдалы түргэн гурим- шуула арга үнэн дээрэ бич. Жэневээд мэртэн 2-то хийлэн, гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй хэмэ байхан афган-накстан хоёрлөөнууды тайлбарлан болонхун- дай гол уданх эгээл нимэ байна. Энэ хөөр- лөөн ООН-ой Генеральна секретариатын тусхай түлөөлгээд Д. Кордовский хаба- далгатайгаар боложо байхай.

Совет сэрэгүүдэй эндэнэ гаржа эхилжэ тусхай болорыэ энэ оной майн 15-да тогтоо- хоо тухаа Советска Союгай ба Афгани- станай хоорондо үгээ ойголсолго хадаа политическэ гуримшуулгын зам нээжэ үгөө. Политическэ адалгалгадай тон зүб тэмдэг- лэнэй ёһоор, холын хараатай, зурхатэй энэ шиндхээр Жэневээдэй хөөрлөөдө түгсэхэлэй шатада сэхэ гаргаа бшуу. Афган- талы хараа наа, энэ шатада амаршы һае- талгын ухархайгын тула бүхэ юмз хэнэ гэшээ, Пакистан талын хүсэлнэ хараада абажа, мун М. С. Гомбаев болон прези- дент Наджибуллагай Мэдүүлгүүдэй гол уданх хульбары болгон, Советска Союгай уридалсан зүбшөөлнэй һүүлээр, Афгани- станай делегати мэртэн 3-да шулаха мө- дээсэл хэбэ. Афганистангай совет сэрэгүү- дые 10 бэшэ, харин 9 нарын туршада гар- жажа болохо, тимэхээ түрүүшн 3 нарын туршада сэрэгтэй хадангы гаргагдажа бо- лохо гээд тэрэ мэдээсэл хэ юм.

Тээд гуримшуулгын зам дээрээ наад шуруудлаг бүхэ юмзэн усадхагаа гэшээ эгээл эртэ байна бшуу. Жэсээнэ, Пакиста- ный правительствэ эгээл һуүлдэнэ нимэ нэмэлтэ эрилтэ табижа ха юм. Жэневийн хэлсэнүүдтэ гар татхын урда тээ Афга- нистанда шэлхэн оролын правительствэ байгуула хэрэгтэй. Вашингтон хараа бо- долхны баһан гайхалтай байна. Юб гэхэдэ, совет сэрэгшэдэй гаржа эхилхэншы наан, гадаадын эбэгээтэ хусанүүдтэ туй- ламжаа болонхуагыбди гэжэ тэрэнэй тусхай тушаалтад мэдүүлгэ болобо ха юм. Энэ жэлдэ тэдэндэ 630 миллион доллар

«ХОТОНУУДАЙ ДАЙ» БОЛ

Ирак ба Иранай «хотонуудай дай» түргэн болоулгада зориулагданан үхсэлтэйгээр Советска Союз ООН-ой Аюулгүйн Советтэ ханданан байна. Ирак-ирагай хө- мороо зүришлөөнуудэй улам хүрсэдлэе хүнөөхэ тухай эндэ хэлэгдэнэ бшуу. Һуүлдэй үедэ хоёр үргэнэй нислэг хөтө- ртэй замхангай. Багдадташы Тегеран- лашы юрын хүн зон олоор хюдагдана.

Ирак-ирагай фронт дээрэ наймадахи жэ- лээ үргэлжлэжэ байна шүһата дайнай үедэ эгээл мүнөө шэнэ, бури шанга, бури муу- хай зүришлөөн улам хүнэржэ байхан. Хоёр талаһаа хоёр гэгээлд хонидло ороно. 12 миллионһоо дээрэ хүн алуулга- да, шархатаа, хэдэн араадад миллиард долларой материална хонидо хэгдээ, энэ нутаг шадарай бүхэ байдал улам түгшүү- рилтэй болоо.

Хэндэшы хэрэггүй, аха дүүгээ аласал- далгын энэ хөморон — гансашы хоёр арадай тоо томгойгой зоболон гаслангай эшэ үндэнэн бэшэ, харин улаасхоорондын байдалы муудхаа горитой эрхэ нүхээл мун болоно. Эдэ бүгдэ хадаа шүһата дайе болоулхын тула эдэбхитэйгээр оролдхы- ны дэлхэйн арад зоние баадаха. Энэ хамтын хүсэл оролдолгын үрэ гэгээдэ, 1987 оной июль һарада Аюулгүйн Советтэй ба- тлан 598-дахы тогтоол болоно ха юм.

Тэрэ буудалдагаа хүндэтэйгээр болоулжа арга боломжо Ирак, Иранай урда нээжэ үгөө бэлэй.

Тээд энэ арга боломжин мүнөө боло- роо хэрэглэгээгүй байһанин халага- маар. Мүнөө, «хотонуудай дайнай» улам

МУРЬСӨӨНЭЙ ЭРШЭ ША

США-гай президентые һунгалгын кам- пание заримдаа холын зайда болодог му- рысөөнтэй жэшэдэг юм. Юб гэхээд, үнэ удаан үргэлжэлдэг, эсэбэртэй энэ шанга тэмсэлтэй адли юмз кандидатуд мэдэ- хгүй байха. Һунгалтын үдэр — ноябрьн 8 болотор шөөе найман нарын байхада, Һунгалтын урдахы мурьсоон мүнөө түлэг дундаа.

Мэртэн 8-най үдэр энэнэй шулаха шата боложо, США-да «агууехэ вторник» гэжэ нэрлэгдэбэ ха юм. Энэ үдэр 21 шатада, эндэ эхлэгдээдэг, эхин шатын һунгалта, мун тэрэшэн засагаа баржа байхан рес- публикиска болон тэрэндэ эсэргүү демо- кратиска партинуудай эдэбхитэдэй һун- галтын урда тэрэи суглаанууд боложо үн- гэрээ. Тэндэ республиканицууд болон де- мократуудай сээднүүдэй, делегадуудай гурбанай нэгэ хуби шахуунь һунгагдаба. Тус сээднүүд «ун боложо, президентээр һунгагдаха гол хоёр кандидатууды дэ- бжүүлжэ байна.

Тээд «агууехэ вторник» юу харуулааб? Нэгэ адли харюу гэхэни, мүнөөдөө бэлэн бэшэ. Республиканиска парти доторхи бай- дал бага зэрэг элржэ байна хэбэртэй. Вице-президент Дж. Бушай түрүүлжэ ява- ханин арсаһагуй болоо. Эхин шатын һунгалтын дунгууды хараада абахада, тэрэниэ дэмжжэ, 705 делегадууд дуугаа үгэбэ ха юм. Президентдэ кандидатые дэбжүүлхын тула бүхыдөө 1139 делегадэй дэмжлэг хэрэгтэй болодог байна. Нүгөөдэ кандидат — сенатор Доул оройдоол 163

программа. Улаан-Үдэ, 17.35 — «Байгалай үмэдэй газар дээрэ», 18.20 — Бэйгал, Москва, 18.45 — Бүхэсоюзна XIX парти- най конференция, угуулан, 19.15 — Мультфильм, 19.25 — «Мундоор — туби аалхэй дээрэ», 19.45 — «Готвалы» — 5 сэр- нитэй уран һайханай фильм. 5-дахы сери, «Февраль 1948 год», 11.40 — «Хүбүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай», 12.10 — А. Виваль- дини бүтээлүүд, 13.05 — Шэнэ бонин (13.15 хүртээр), 16.30 — Шэнэ бонин, 16.40 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор, 16.50 — Астраханин телевидениин программа. Улаан-Үдэ, 17.35 — «Байгалай үмэдэй газар дээрэ», 18.20 — Бэйгал, Москва, 18.45 — Бүхэсоюзна XIX парти- най конференция, угуулан, 19.15 — Мультфильм, 19.25 — «Мундоор — туби аалхэй дээрэ», 19.45 — «Готвалы» — 5 сэр- нитэй уран һайханай фильм. 5-дахы сери, «Февраль 1948 год», 11.40 — «Хүбүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай», 12.10 — А. Виваль- дини бүтээлүүд, 13.05 — Шэнэ бонин (13.15 хүртээр), 16.30 — Шэнэ бонин, 16.40 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор, 16.50 — Астраханин телевидениин программа. Улаан-Үдэ, 17.35 — «Байгалай үмэдэй газар дээрэ», 18.20 — Бэйгал, Москва, 18.45 — Бүхэсоюзна XIX парти- най конференция, угуулан, 19.15 — Мультфильм, 19.25 — «Мундоор — туби аалхэй дээрэ», 19.45 — «Готвалы» — 5 сэр- нитэй уран һайханай фильм. 5-дахы сери, «Февраль 1948 год», 11.40 — «Хүбүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай», 12.10 — А. Виваль- дини бүтээлүүд, 13.05 — Шэнэ бонин (13.15 хүртээр), 16.30 — Шэнэ бонин, 16.40 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор, 16.50 — Астраханин телевидениин программа. Улаан-Үдэ, 17.35 — «Байгалай үмэдэй газар дээрэ», 18.20 — Бэйгал, Москва, 18.45 — Бүхэсоюзна XIX парти- най конференция, угуулан, 19.15 — Мультфильм, 19.25 — «Мундоор — туби аалхэй дээрэ», 19.45 — «Готвалы» — 5 сэр- нитэй уран һайханай фильм. 5-дахы сери, «Февраль 1948 год», 11.40 — «Хүбүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай», 12.10 — А. Виваль- дини бүтээлүүд, 13.05 — Шэнэ бонин (13.15 хүртээр), 16.30 — Шэнэ бонин, 16.40 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор, 16.50 — Астраханин телевидениин программа. Улаан-Үдэ, 17.35 — «Байгалай үмэдэй газар дээрэ», 18.20 — Бэйгал, Москва, 18.45 — Бүхэсоюзна XIX парти- най конференция, угуулан, 19.15 — Мультфильм, 19.25 — «Мундоор — туби аалхэй дээрэ», 19.45 — «Готвалы» — 5 сэр- нитэй уран һайханай фильм. 5-дахы сери, «Февраль 1948 год», 11.40 — «Хүбүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай», 12.10 — А. Виваль- дини бүтээлүүд, 13.05 — Шэнэ бонин (13.15 хүртээр), 16.30 — Шэнэ бонин, 16.40 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор, 16.50 — Астраханин телевидениин программа. Улаан-Үдэ, 17.35 — «Байгалай үмэдэй газар дээрэ», 18.20 — Бэйгал, Москва, 18.45 — Бүхэсоюзна XIX парти- най конференция, угуулан, 19.15 — Мультфильм, 19.25 — «Мундоор — туби аалхэй дээрэ», 19.45 — «Готвалы» — 5 сэр- нитэй уран һайханай фильм. 5-дахы сери, «Февраль 1948 год», 11.40 — «Хүбүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай», 12.10 — А. Виваль- дини бүтээлүүд, 13.05 — Шэнэ бонин (13.15 хүртээр), 16.30 — Шэнэ бонин, 16.40 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор, 16.50 — Астраханин телевидениин программа. Улаан-Үдэ, 17.35 — «Байгалай үмэдэй газар дээрэ», 18.20 — Бэйгал, Москва, 18.45 — Бүхэсоюзна XIX парти- най конференция, угуулан, 19.15 — Мультфильм, 19.25 — «Мундоор — туби аалхэй дээрэ», 19.45 — «Готвалы» — 5 сэр- нитэй уран һайханай фильм. 5-дахы сери, «Февраль 1948 год», 11.40 — «Хүбүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай», 12.10 — А. Виваль- дини бүтээлүүд, 13.05 — Шэнэ бонин (13.15 хүртээр), 16.30 — Шэнэ бонин, 16.40 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор, 16.50 — Астраханин телевидениин программа. Улаан-Үдэ, 17.35 — «Байгалай үмэдэй газар дээрэ», 18.20 — Бэйгал, Москва, 18.45 — Бүхэсоюзна XIX парти- най конференция, угуулан, 19.15 — Мультфильм, 19.25 — «Мундоор — туби аалхэй дээрэ», 19.45 — «Готвалы» — 5 сэр- нитэй уран һайханай фильм. 5-дахы сери, «Февраль 1948 год», 11.40 — «Хүбүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай», 12.10 — А. Виваль- дини бүтээлүүд, 13.05 — Шэнэ бонин (13.15 хүртээр), 16.30 — Шэнэ бонин, 16.40 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор, 16.50 — Астраханин телевидениин программа. Улаан-Үдэ, 17.35 — «Байгалай үмэдэй газар дээрэ», 18.20 — Бэйгал, Москва, 18.45 — Бүхэсоюзна XIX парти- най конференция, угуулан, 19.15 — Мультфильм, 19.25 — «Мундоор — туби аалхэй дээрэ», 19.45 — «Готвалы» — 5 сэр- нитэй уран һайханай фильм. 5-дахы сери, «Февраль 1948 год», 11.40 — «Хүбүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай», 12.10 — А. Виваль- дини бүтээлүүд, 13.05 — Шэнэ бонин (13.15 хүртээр), 16.30 — Шэнэ бонин, 16.40 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор, 16.50 — Астраханин телевидениин программа. Улаан-Үдэ, 17.35 — «Байгалай үмэдэй газар дээрэ», 18.20 — Бэйгал, Москва, 18.45 — Бүхэсоюзна XIX парти- най конференция, угуулан, 19.15 — Мультфильм, 19.25 — «Мундоор — туби аалхэй дээрэ», 19.45 — «Готвалы» — 5 сэр- нитэй уран һайханай фильм. 5-дахы сери, «Февраль 1948 год», 11.40 — «Хүбүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай», 12.10 — А. Виваль- дини бүтээлүүд, 13.05 — Шэнэ бонин (13.15 хүртээр), 16.30 — Шэнэ бонин, 16.40 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор, 16.50 — Астраханин телевидениин программа. Улаан-Үдэ, 17.35 — «Байгалай үмэдэй газар дээрэ», 18.20 — Бэйгал, Москва, 18.45 — Бүхэсоюзна XIX парти- най конференция, угуулан, 19.15 — Мультфильм, 19.25 — «Мундоор — туби аалхэй дээрэ», 19.45 — «Готвалы» — 5 сэр- нитэй уран һайханай фильм. 5-дахы сери, «Февраль 1948 год», 11.40 — «Хүбүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай», 12.10 — А. Виваль- дини бүтээлүүд, 13.05 — Шэнэ бонин (13.15 хүртээр), 16.30 — Шэнэ бонин, 16.40 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор, 16.50 — Астраханин телевидениин программа. Улаан-Үдэ, 17.35 — «Байгалай үмэдэй газар дээрэ», 18.20 — Бэйгал, Москва, 18.45 — Бүхэсоюзна XIX парти- най конференция, угуулан, 19.15 — Мультфильм, 19.25 — «Мундоор — туби аалхэй дээрэ», 19.45 — «Готвалы» — 5 сэр- нитэй уран һайханай фильм. 5-дахы сери, «Февраль 1948 год», 11.40 — «Хүбүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай», 12.10 — А. Виваль- дини бүтээлүүд, 13.05 — Шэнэ бонин (13.15 хүртээр), 16.30 — Шэнэ бонин, 16.40 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор, 16.50 — Астраханин телевидениин программа. Улаан-Үдэ, 17.35 — «Байгалай үмэдэй газар дээрэ», 18.20 — Бэйгал, Москва, 18.45 — Бүхэсоюзна XIX парти- най конференция, угуулан, 19.15 — Мультфильм, 19.25 — «Мундоор — туби аалхэй дээрэ», 1